

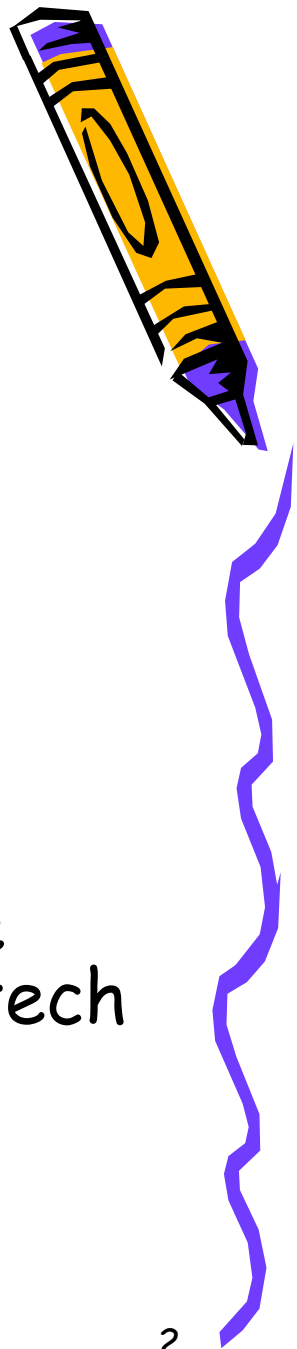
Možnosti financování veřejného zdravotnictví z EU

Hana Janatová

Cíle přednášky

- Zvýšit informovanost o možnostech financování z EU
- Usnadnit orientaci v existujících informačních zdrojích

Povzbudit potenciální zájemce o dotace z EU a ukázat, že je v jejich možnostech na tyto dotace dosáhnout.

Zdravotní politika EU 1

- Kompetence EU jsou stanoveny v článku 152 Smlouvy o Evropských společenstvích a jejích novelách, z nichž poslední byla Amsterodamská smlouva z r. 1997. Článek 152 Spolupráce ve zdravotnictví, odstavec 1, stanoví „ Při stanovení a provádění všech politik a činností Společenství je zajištěn vysoký stupeň ochrany zdraví. Činnost Společenství **doplňuje** politiku členských států a je zaměřena na upevňování zdraví obyvatelstva, předcházení civilizačních chorob a odstraňování příčin ohrožení lidského zdraví. Zahrnuje potírání nejzávažnějších chorob podporou výzkumu jejich příčin, přenosu a prevence, stejně jako **zdravotnické informace a výchovu.**“

www.euroskop.cz/4599//clanek

Zdravotní politika EU 2

- Praktické legislativní kroky, které EU podniká k ochraně zdraví, se projevují nepřímo, působením mimo sféru zdravotních systémů. V oblasti **zaměstnanosti**
- např. stanovením délky pracovní doby, rodičovské dovolené, antidiskriminačních opatření, v **tržním prostředí**: stanovením požadavků na odbornou kvalifikaci, regulací reklamy na tabákové výrobky, opatření proti zneužívání drog a alkoholu. V **oblasti kvality prostředí** stanovením opatření k ochraně životního prostředí a ochraně spotřebitele. V **oblasti léčebné zdravotní péče** stanovením požadavků na bezpečnost krevních derivátů, krve, plazmy a zásad pro transplantace orgánů a tkání.
- K mimolegislativním opatřením a nástrojům k ochraně a podpoře zdraví EU patří především: **programy a fondy** k financování konkrétních projektů dle priorit EU a **návody, doporučení, metodické postupy**.

Lisabonská strategie

- Lisabonská strategie a její agendy přijaté na zasedání Rady EU v březnu 2000 v Lisabonu. Tím byl v EU zahájen proces, jehož cílem je přeměnit EU v „nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomiku s více a lepšími pracovními místy a s posílenou sociální soudržností.
- Bez ohledu na skutečně dosahované výsledky, Lisabonská strategie, agenda nebo cíle jsou nejdůležitějším a nejčastěji používaným argumentem pro prosazování zájmů zdravotní politiky v rámci EU a ve všech dokumentech související s požadavky na financování. www.mzv.cz
- Jedním z indikátorů dosahování Lisabonského cíle je očekávána zdravá délka života .

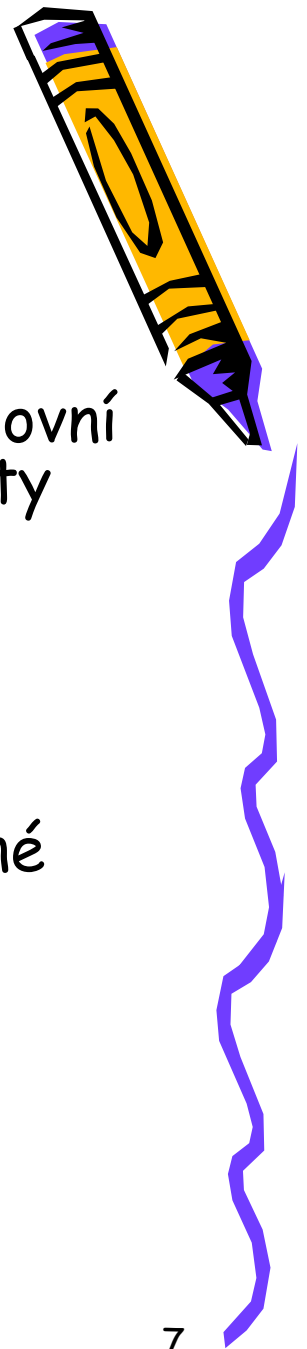
Zdraví ve všech politikách

- **Zdraví ve všech politikách** bylo jednou z tématických priorit finského předsednictví Rady EU v 2. pololetí roku 2006 a jako priorita se objevuje i v pracovních plánech a programech Evropské komise v letech 2007 -2013 v souvislosti s novým schváleným rozpočtem EU.
- Zdraví a zejména veřejné zdraví a péče o něj by neměla být výlučně záležitostí sektoru zdravotnictví, ale prakticky ve všech politicky oblastech, které jsou v kompetenci EU.
- **Rok 2007 je důležitým začátkem** nových grantových a dotačních programů téměř ve všech oblastech (např. věda a výzkum, veřejné zdraví, celoživotní vzdělávání, regionální rozvoj, zaměstnanost a sociální oblast). Všechny programy v sobě obsahují **horizontální prioritu podpory a ochrany zdraví** a prakticky tak naplňují myšlenku zdraví ve všech politikách.

Priority EK ve zdraví

- Koncem roku 2006 schválila Komise svůj pracovní plán, ve kterém stanovila - mimo jiné, priority v ochraně a podpoře veřejného zdraví:
- podporu **duševního zdraví**,
- boj proti **obezitě**,
- boj proti **zneužívání alkoholu**
- **odstraňování nerovností ve zdraví** zaměřené zvláště na skupiny obyvatelstva ohrožené **sociální vyloučeností** (žijící pod hranicí sociálního minima, migranti, etnické skupiny)

Národní rozvojový plán České Republiky 2007- 2013

- Základní dokument pro čerpání finančních prostředků z EU regionálních fondů. V tomto dokumentu nechybí kapitola zdravotnictví, která obsahuje analýzu současné situace, včetně silných a slabých stránek a návrhů na zlepšení.
- „Pro dosažení maximální efektivity zdravotnictví je nutné, aby tyto investice (pozn.autorky: ze strukturálních fondů EU) byly směřovány především do oblasti **zvýšení prevence nemocí a na minimalizaci nedostatků zdravotnické infrastruktury**. Intervence v oblasti zdravotnictví znamenají zlepšení kvality zdravotní péče, jež přímo napomáhá zvýšení produktivity populace a snížení negativních sociálních dopadů. www.strukturalni-fondy.cz

Národní rozvojový plán České Republiky 2007- 2013

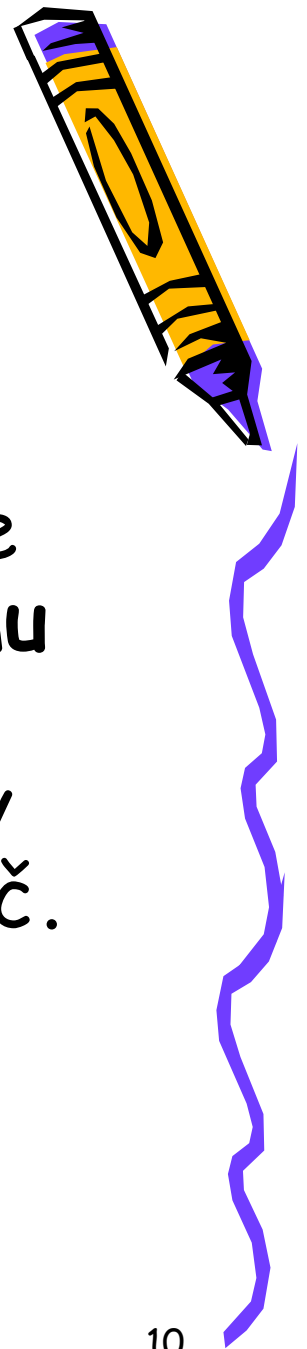

3 priority sektoru zdravotnictví:

- prevence zdravotních rizik (informační kampaně, vzdělávání, technologie včetně informačních)
- zlepšení zdravotní infrastruktury a služeb
- komplexní zdravotně - sociální péče o osoby znevýhodněné svým zdravotním stavem nebo věkem (tj. děti, staří lidé, duševně nemocní, chronicky nemocní, invalidé)

Národním program reforem

- Lisabonské cíle a způsob jejich dosahování jsou v České republice rozpracovány v Národním programu reforem (www.mzv.cz). Národní program reforem České republiky byl schválen Usnesením vlády ČR č. 1072. ze dne 3. listopadu 2004 - Koordinace Lisabonské strategie.

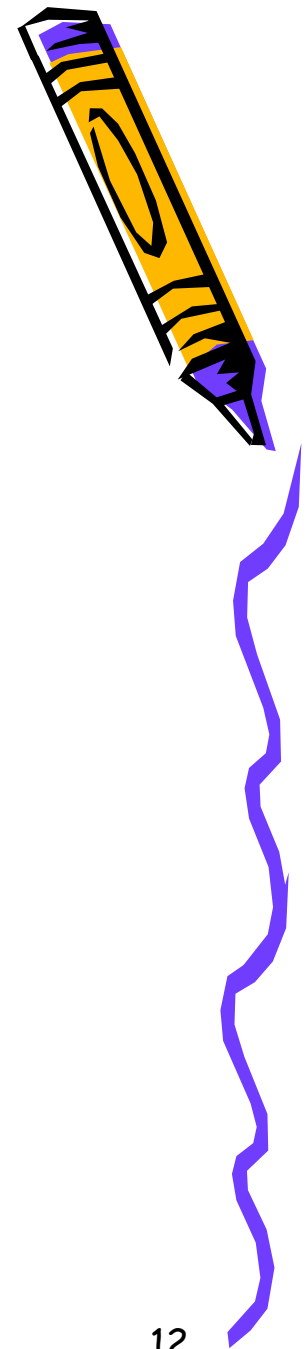
Zdraví a ekonomika

- Špatný zdravotní stav populace je příčinou: pracovní neschopnosti a omezené pracovní schopnosti a výkonnosti, rostoucích výdajů rozpočtu na zdravotnictví, rostoucích výdajů v sociální a politické oblasti, ekonomických ztrát a zpomalování růstu ekonomiky.
- Lepší zdravotní stav naproti tomu způsobuje: lepší fyzické a duševní zdraví populace, zvýšenou produktivitu práce, zvýšenou míru zaměstnanosti, adaptabilnější pracovní síly, vyrovnanější zdravotní rozpočty, nižší sociální kompenzace, vyšší atraktivitu zdravých regionů pro investory a nové pracovní příležitosti, vyšší průměrný věk při odchodu do důchodu, zdravější ekonomiku a její růst.
- Výdaje, které vedou ke zlepšování zdraví obyvatel, nejsou pro společnost nákladem, ale investicí pro její ekonomický rozvoj.

Vznik a vývoj Evropské Unie

- Vznik a vývoj Evropské Unie

1950, Robert Schumman (9.5. - Den Evropy)

1957 6 zakládajících zemí EHS (Fr, De, Lx, Be, Ni, It)

1973 GB, Irsko, Dánsko

1981 Řecko

1986 Portugalsko, Španělsko

1995 Švédsko, Finsko, Rakousko

2004 CZ, HU, PL, EE, LV, LT, SL, SK, Malta, Kypr

2007 RU, BG

EU dnes

- Evropská Unie má v současnosti **27 členských zemí** (od 1.1. 2007)
- Žije v ní zhruba **495 milionů obyvatel**.
- Hovoří se v ní **23 úředními jazyky** (irština neboli gaelština je považována za úřední jazyk od r. 2007, stejně jako dva jazyky nově přistoupených zemí).
- **Jednací jazykem Soudního dvora zůstává francouzština. Pracovním jazykem** v ostatních orgánech EU je nepsaným rozhodnutím **angličtina**, částečně francouzština a v omezené míře němčina.
- EU hymna antem<http://www.loga-melodie.cz/s/panasonic,polyfonni,melodie,808440.html>
- <http://www.loga-melodie.cz/s/panasonic,polyfonni,melodie,808440.html>
- www.evropska-unie.cz, www.euroskop.cz

Rozpočet EU

- Současný roční rozpočet EU je cca 115 miliard EURO. **Největší část příjmů (75%)** tvoří **příspěvky členských zemí** odvozené od výše jejich hrubých domácích příjmů, z nichž je to 1,24%. Znamená to průměrný příspěvek 0,70 EURO na jednoho obyvatele a den. Zbylé procento tvoří vlastní příjmy EU (např. cla, část DPH). Rozpočet schvaluje Evropský parlament. **Hlavní rozpočtové výdaje jsou určeny do zemědělství (cca 36 %) a na regionální a strukturální podporu (40%)**. Šest procent je určeno na administrativní výdaje EU. O zbytek se dělí ostatní sektory.
- www.evropska-unie.cz

Možnosti financování

Pro snadnější orientaci lze finance EU pro využití v členských státech rozdělit na dva typy:

- prostředky rozdělované v Bruselu , tj. v orgánech EU, nejčastěji generálních ředitelstvích Komise v rámci **komunitárních programů**
- prostředky , které jsou finálně rozdělovány v jednotlivých zemích podle pravidel stanovených evropskými institucemi jako **strukturální fondy** a **fond soudržnosti**.

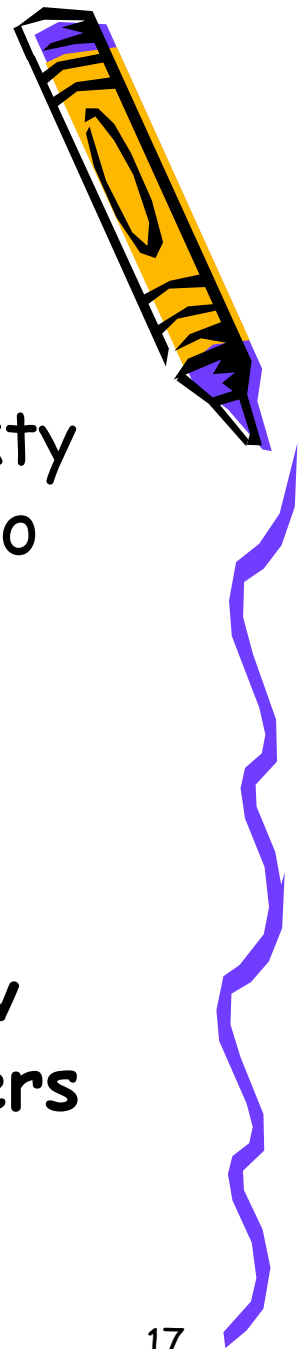
Komunitární granty a programy

- Slouží k tomu, aby projekty a aktivity probíhající v zemích EU byly implementací strategií EU. Granty jsou určeny pro státní instituce a soukromé společnosti, výjimečně pro jednotlivce, kteří splní požadavky Evropské komise.
- **Všeobecné principy:**
 - Granty jsou formou doplňkového financování,
 - Projekty nesmí vést k výdělečné činnosti a nesmí z nich plynout žádný zisk pro držitele grantu
 - Granty nejsou přidělovány zpětně pro projekty nebo aktivity, které již byly provedeny.
 - Pro stejnou akci může být přidělen jen jeden grant.
- Granty jsou udělovány na základě stanovených ročních programů. Všechny potřebné informace a související dokumenty jsou uveřejňovány na webových stránkách institucí (nejčastěji generálních ředitelství) které programy vyhláší a v Úředním věstníku EU (The Official Journal of the European Union), v části C.

Komunitární granty a programy

- Nejedná se vždy o výzkumné projekty ve smyslu základního výzkumu, ale často jde o sběr informací z jednotlivých evropských zemí, jejich analýzu a následnou syntézu ústící v návrh nové evropské strategie.
- Evropská komise používá 2 typy výzev k předkládání projektů: calls a tenders

Výběrového řízení na udělení grantu - calls for proposals

- pracovní program, který rámcově určuje, čeho by se měl navrhovaný projekt týkat
- agenda spojená s vyplňováním přihlášky a přípravou podpůrných dokumentů poměrně rozsáhlá - formuláře
- Projekty musí být evropské- z více než jedné evropské země. (např. Rámcový program stanovuje minimální počet partnerů ze 3 různých zemí)
- trvání : 3 roky nejčastěji
- financování projektů většinou nedosahuje 100% (ale existují specifické programy, které to umožňují), nejčastěji se financování z EU pohybuje kolem v rozmezí 40 - 80 %. Nejčastěji 60%.
- způsob plateb z EU : zálohově

Pobídky- calls for tenders

- Na konkrétní zakázku - dodávka určitého zařízení nebo služeb
- **Jednodušší přihlašovací formulář** - téma i náplň projektu jsou již podrobně popsány zadavatelem.
- Ne vždy tyto projekty vyžadují mezinárodní spolupráci, na pobídku **může reagovat jedna instituce.**
- **Náklady projektu jsou financovány stoprocentně** dle vykázaných výdajů.
- Platba může být poskytnuta **zálohově** nebo **refundací**

Programy Evropské komise využitelné ve veřejném zdravotnictví

- Generální ředitelství (DG), které vypisují programy, ze kterých lze čerpat finanční prostředky na projekty v podpoře zdraví a prevenci nemocí:
- DG SANCO - PHP program
- DG Research : Rámcové programy
- DG Emploi: Progress
- DG Education: Life Long Learning (Socrates)

Community Action Programme in the Field of Public Health

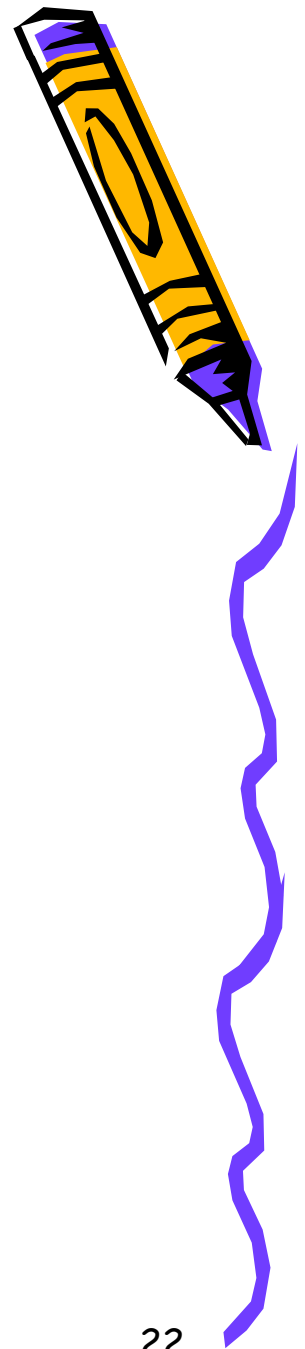
- neoficiálně, ale často nazývaný zkráceně „Public Health Program“ – Program pro veřejné zdraví
- DG SANCO)
- rozpočet není ve srovnání s jinými programy příliš vysoký (312 milionů EURO na 6 let)
- Spolufinancování EU je většinou 60%
- roční pracovní plány a výzvy k podávání projektů jsou vyhlášovány každoročně v lednu - březnu s uzávěrkou zhruba za 3 měsíce, tj. v dubnu - květnu.
- Informační dny

- Národním kontaktním místem je Ministerstvo zdravotnictví, odbor mezinárodních věcí a EU

1. 2. PHP

- Roční pracovní programy
- Priority představují strategii Evropské Unie ve veřejném zdraví:
- Informace a znalosti o zdraví (stejné jako předchozí program
- Bezpečnost a ochrana zdraví (dříve Hrozby pro zdraví)
- Podpora zdraví včetně nerovností ve zdraví (dříve Determinanty zdraví)

Informace a znalosti pro zdraví

- Vývoj a provozování **monitoringu zdraví** , který slouží k sběru, analýze a šíření informací o zdravotním stavu, zdravotní politice a determinantách zdraví.
- Vývoj a provozování informačního systému pro **časnou detekci hrozeb** pro zdraví. Týká se nejen infekčních, ale i neinfekčních nemocí.
- Zlepšování **informačních systému o zdraví pro veřejnost**
- Analýza a **výměna znalostí a zkušeností** mezi členskými státy EU
- Analýza a dopady existujících **zdravotních politik a strategií**.

Hrozby pro zdraví

- Náplní této priority je zejména připravenost jednotlivých členských států a EU jako celku na teroristické útoky, zejména s použitím biologických zbraní a na předcházení šíření nových infekčních chorob (např. SARS, ptačí chřipka):
- Surveillance
- Časné varující systémy
- Bezpečnost krve, plazmy a krevních derivátů
- Anti-mikrobiální resistance

Determinanty zdraví

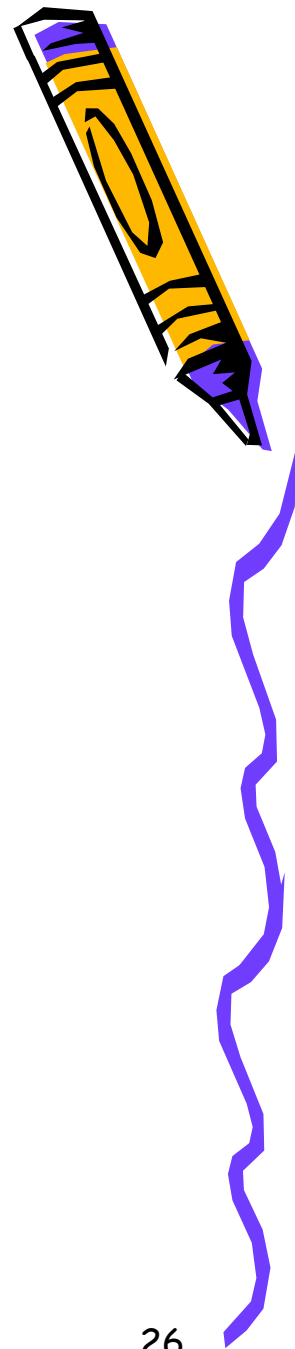

- Náplní této priority je zejména podporovat aktivity a akce podporující účinnou intervenci v oblasti životního stylu a dalších determinant zdraví: sociálních, ekonomických, environmentálních a genetických.
- Hlavní témata, která jsou navrhována k řešení:
- **Výživa a pohybová aktivita - boj proti obezitě**
- **Tabák a jeho kontrola**
- **Alkohol**
- **Duševní zdraví**

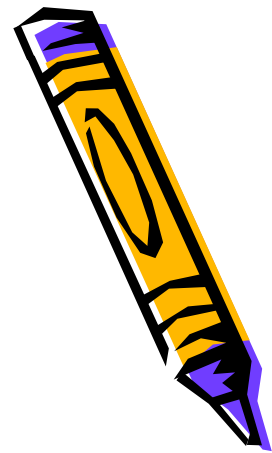

Zkřížená témata - cross section themes

- Stárnutí
- Nerovnosti ve zdraví
- Děti a mládež
- K zajištění agendy ohledně programu byla zřízena Executive Agency for Health and Consumers (EAHC dříve PHEA), která sídlí v Lucemburku
- <http://europa.eu.int/comm/health>

Rámcové programy - Framework programs

- DG Research :
- 6. rámcový program 2002 - 2006 zahrnoval všechny oblasti vědy. V r. 2006 byly vyhlašovány poslední výzvy a program byl ukončen, projekty vybrané k financování v r. 2006 stále pokračují
- 7. rámcový program v letech 2007 - 2013 (7th FP)

7. FP

- **Cíle v tematické prioritě Zdraví:**
- Zlepšení zdraví občanů EU
- Zlepšená konkurenceschopnost evropského průmyslu a obchodu ve vztahu ke zdraví
- Zájem o zdravotní problémy nejen v Evropě včetně opatření proti epidemiím
- **Aktivity ke splnění těchto cílů jsou založeny na 3 pilířích:**
- Biotechnologie a technologie pro lidské zdraví
- Využití výzkumu (zejména klinického) do upevnění lidského zdraví
- Optimalizace lékařské péče.

Priorita: Zdraví

- V třetím pilíři lze najít prostor **pro projekty v podpoře zdraví**, neboť jeho aktivity jsou zaměřeny také na zlepšování podpory zdraví a prevence nemocí a to zejména
- získáváním důkazů pro nejlepší zdravotní opatření v intervenci k zdravému životnímu stylu zaměřením na **širší determinanty zdraví a způsob**, jakým působí v interakci na individua i na komunitární úrovni. K těmto determinantám patří: **výživa, stress, tabák, tělesná aktivita, nerovnosti ve zdraví a duševní zdraví** v celoživotní perspektivě.
- Nejdůležitější strategické oblasti, kterým je třeba věnovat se napříč aktivitami tématických priorit „Zdraví“ jsou: **zdraví dětí a zdraví stárnoucí populace**.

7. FP

- výhoda absolutního vyššího - nejvyšší celkový rozpočet
- nevýhoda - úspěšnost schválení grantu kolem 25 procent
- výhoda - dvoustupňové podávání projektů - někdy
- Spolufinancování z EK výši 60 - 80 %, ale některé specifické akce - koordinační a podpůrné, mohou obdržet podporu sto procent nákladů.
- Kontaktní poradenské místa **Technologické centrum Akademie věd** www.tc.cz (i granty na přípravu projektů)
- Více info: <http://europa.eu.int/comm/research/>
- nebo www.cordis.lu

Progress

DG EMPLOI pro období 2007 - 2013.

Sociální a ekonomické determinanty zdraví, stanovení indikátorů, mezisektorová spolupráce

Ideově se opírá o zdraví ve všech politikách, programu prosazovaném za finského předsednictví Rady EU a o stanovisko minulého Komisaře pro zdraví a ochranu spotřebitele M. Kyprianou, který prohlašuje zdraví populace EU za základ její ekonomické prosperity podporované sociální soudržností.

Výsledky výzkumů a sledování v posledních deseti letech přinesly mnoho důkazů korelace chudoby a ohroženého zdraví.

- Program Progress byl schválen v říjnu 2006 má pět částí - zájmových oblastí :
- **Zaměstnanost, Sociální ochrana a začleněnost, pracovní podmínky, antidiskriminace a rozličnost, Rovnost pohlaví.** Hlavní aktivity, které je v těchto oblastech Komise připravena financovat jsou tři : **výměna zkušeností, výměna informací a podpora „dobré praxe“.**

Více informací na http://ec.europa.eu/employment_social/

není žádná konkrétní výzva k podávání projektů

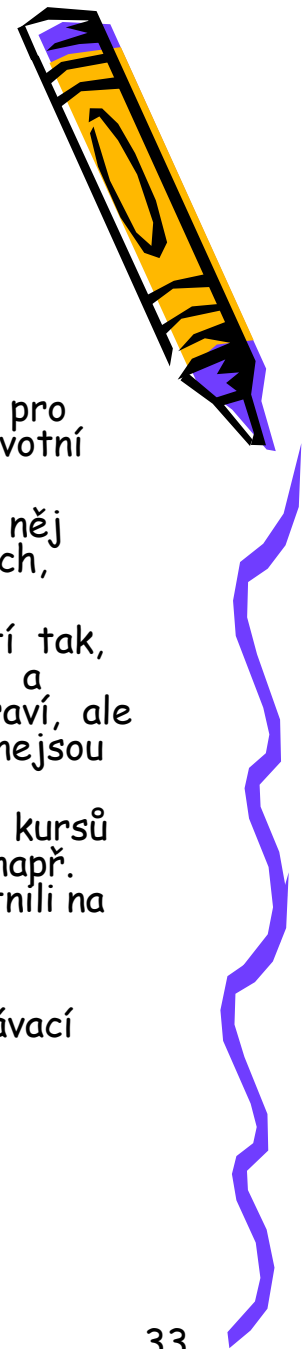
Lifelong Learning Programme

- **DG Education** pokrývá všechny oblasti vzdělávání : od základních po vysoké školy, povinného, postgraduální a neformálního vzdělávání dospělých. Cílem dotačního programu je zvýšení vzdělanosti, znalostí a následně snížení nezaměstnanosti a obecně vyšší kvalifikace pracovních sil v EU. Program úzce souvisí s cíli definované v Lisabonské strategii.
- Název programu Socrates pro období 2007 - 2013 se mění na **Lifelong Learning Programme (Program pro celoživotní vzdělávání)** a má několik podprogramů z nichž vybírám nejdůležitější pro využití pro vzdělávání ve zdravotnictví jak odborném tak pro osvětu a zdravotní informace

Podprogramy LFL

- **Comenius** : jeho cílem je zkvalitnění **povinné školní docházky**. Je určen jak pro pedagogy, žáky a studenty, pro výuku odborných předmětů nebo jazyků. Zdravotní výchova ve školách je jednou z možných využití tohoto programu.
- **Erasmus**: je zaměřen na **vyšší vzdělávání** a jeho poskytovatele, je možné z něj financovat nová kurikula s novým či inovovanými předměty na vysokých školách, slouží k výměně studentů a stáží pro vysokoškolské pedagogické pracovníky.
- **Grundvig** : je určen pro **vzdělávání dospělých** a zlepšování jejich dovedností tak, aby lépe obstáli na trhu práce a nebo aby inovovali své dosavadní znalosti a zkušenosti. Tento program lze využít i pro vzdělávací programy v podpoře zdraví, ale i pro nepovinné kursy či školení pro zdravotníky k získání dovedností, které nejsou součástí jejich profesního povinného vzdělávání.
- **Leonardo da Vinci** : je zaměřen na **povinné vzdělávání dospělých**, tj. inovaci kursů a modulů, které se objevují jako potřebné pro pracovníky určitých profesí, např. rekvalifikace, získávání nových dovedností tak, aby se pracovníci snáze uplatnili na trhu práce a zároveň docházelo ke snižování nezaměstnanosti.
- **Lingua**: podprogram pro podporu výuky cizích jazyků
- **Minerva**: podporuje rozvoj informačních a komunikačních technologií ve vzdělávací soustavě, formální i neformální

LFL

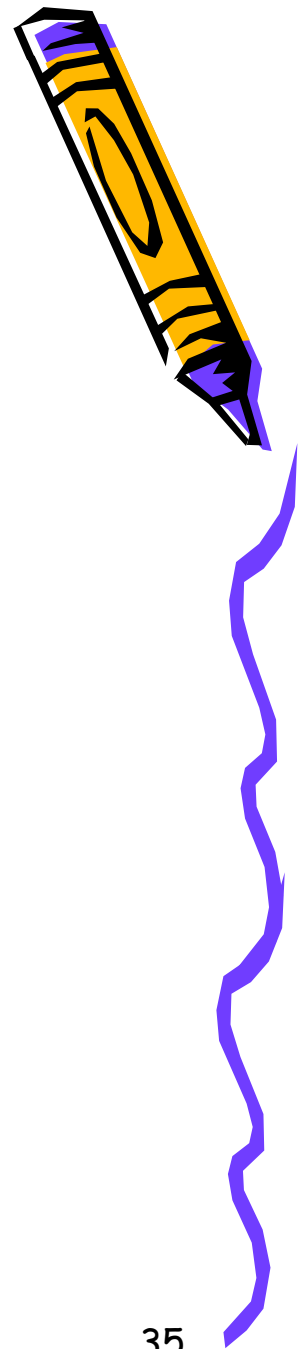

- Generální ředitelství rozděljuje část finančních prostředků prostřednictvím národních center. V ČR je to Národní agentura pro evropské vzdělávací programy - NAEP (dříve Sokrates) <http://web.naep.cz> , kde je možné získat všechny potřebné informace češtině
- Na stránkách <http://ec.europa.eu/education/> lze získat více informací v angličtině a navštívit databázi potenciálních partnerů
- EACEA - Education, Audiovisual and Culture Executive Agency
- Spolufinancování: nejčastěji 60-80%

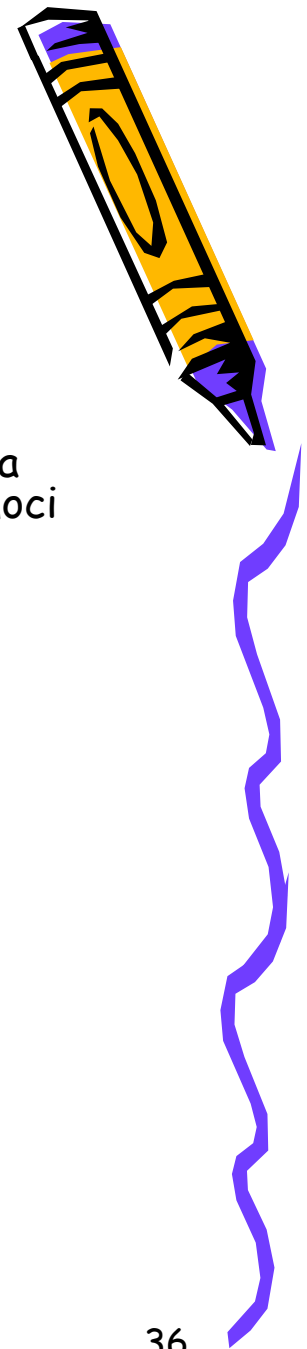

Šest kroků v plánování evropského projektu

1. Vyhledávání programu k financování
2. Vyhledávání partnerů
3. Příhláška návrhu projektu
4. Rozpočet
5. Podpůrné dokumenty
6. Dohadovací řízení - před podpisem smlouvy

1. Vyhledávání programu k financování

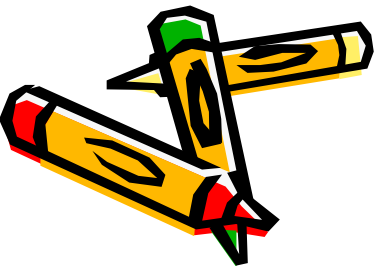
- Máme - li ujasněnou ideu projektu, který bychom chtěli realizovat na evropské úrovni, je třeba zvážit, ve kterém z programů ji budeme moci nejlépe uplatnit.
- Program pro veřejné zdraví (DG SANCO)
- Progress (DG EMPOI)
- Socrates - Celoživotní vzdělávání (DG Education)
- 7. rámcový program - 7. RP (DG Research)

- Zdroje informací, kde lze nalézt informace o aktuálních výzvách :
- Official Journal of EU (Úřední věstník EU), část C (<http://eur-lex.europa.eu/>)
- Europa gateway www.ec.europa.eu
- www.tc.cz (7.RP)
- Webové stránky výše uvedených generálních ředitelství (DG).

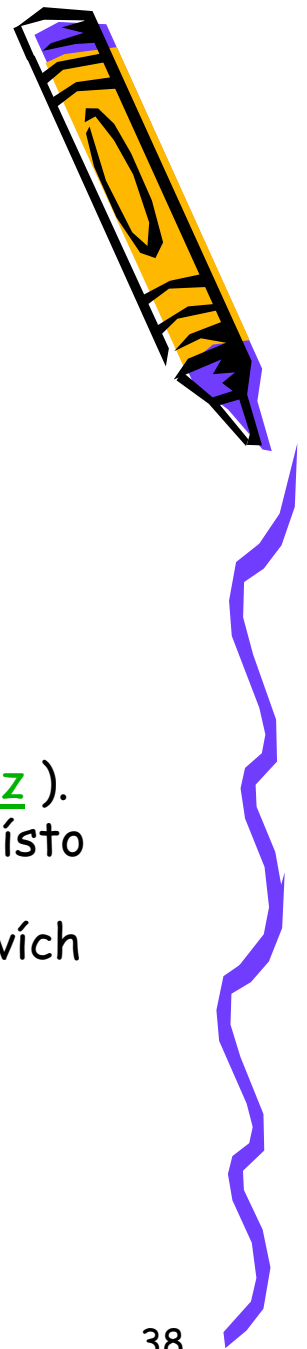

DOPORUČENÍ

Příprava projektu, zejména v ideové části a vyhledávání vhodného dotačního programu, je souběžný proces. Je dobré orientovat se v prioritách, které chce EU finančně podporovat a přizpůsobit jim svůj návrh.

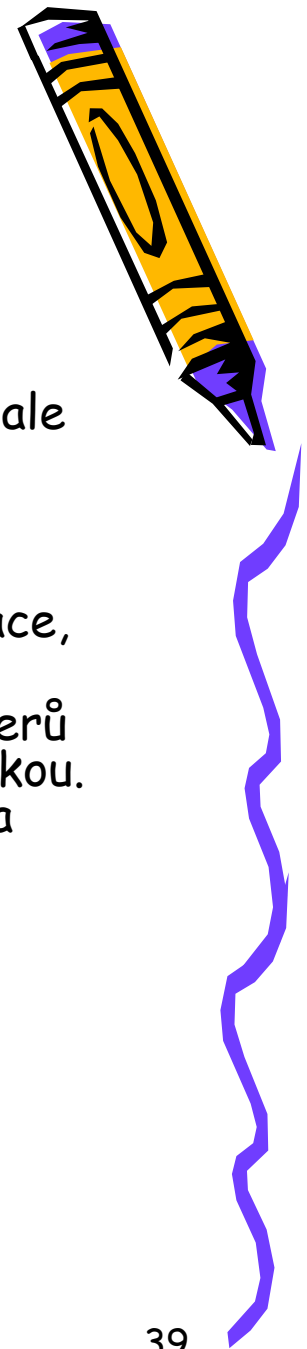
2. Vyhledávání partnerů

- existující evropské databáze:
- např. Cordis pro rámcové programy ve vědě a výzkumu (www.cordis.europa.eu) nebo (www.eurebooks.eu), databázi Sokrates ve vzdělávání (<http://ec.europa.eu/education/programmes/>)
- Kontaktní místa:
- Česká styčná kancelář CZELO v Bruselu (www.czelo.cz)
- Informační centrum při 1.LF UK MICEP (www.micep.cuni.cz).
- Národní agentura programu SOCRATES, národní kontaktní místo pro projekty ve vzdělávání (<http://naep.cz>)
- Zastoupení Středočeského kraje při Evropských společenstvích v Bruselu a na jeho webových stránkách je možné nalézt oznámení zahraničních partnerů, kteří hledají spolupracující organizace z ČR (www.stredocech-eu.cz)

Další možnosti k vyhledávání partnerů

- databáze jsou dobrou pomůckou pro dohledávání partnerů, ale **nelze je doporučit jako jediný zdroj.**
- ideální je využít **vlastních kontaktů**
- **metoda sněhové koule:** požádat instituci, se kterou máme předchozí zkušenosti a požádat ji o doporučení jiné organizace, se kterou spolupracují.
- z praxe se doporučuje začít s hledáním potenciálních partnerů mnohem dříve než v době mezi vyhlášením výzvy a uzávěrkou. Vytvořit např. **neformální zájmovou skupinu** a diskutovat za použití ekonomicky nenáročných komunikačních prostředků (elektronická pošta) základní ideu a cíle budoucího projektu včetně okruhu možných partnerů.
- „schůzka naslepo“

Další možnosti hledání partnerů

- Informační dny (jednotlivá DG, Brusel, Lucemburk)
- Národní informační dny k výzvam 7. rámcového programu pořádá Technologické centrum Akademie věd
- Účast na nich je bezplatná, stejně jako na seminářích a konferencích, které jsou TC průběžně pořádány.

Informace nalézt na webových stránkách www.tc.cz nebo na <http://geform.tc.cz/health> pro tématickou prioritu Zdraví.

Doporučení

- Pro projekty EU platí většinou čím více evropských zemí zapojených do jednoho projektu, tím větší šance na úspěch
- Na druhé straně existuje nebezpečí, že projekt bude příliš drahý, zejména s ohledem na personální náklady, které často největší část rozpočtu. Vzhledem k tomu, že při kalkulaci osobních nákladů se vychází z reálných platů spolupracujících odborníků, se doporučuje, aby poměr „starých“ a „nových“ členských zemí byl vyrovnaný.

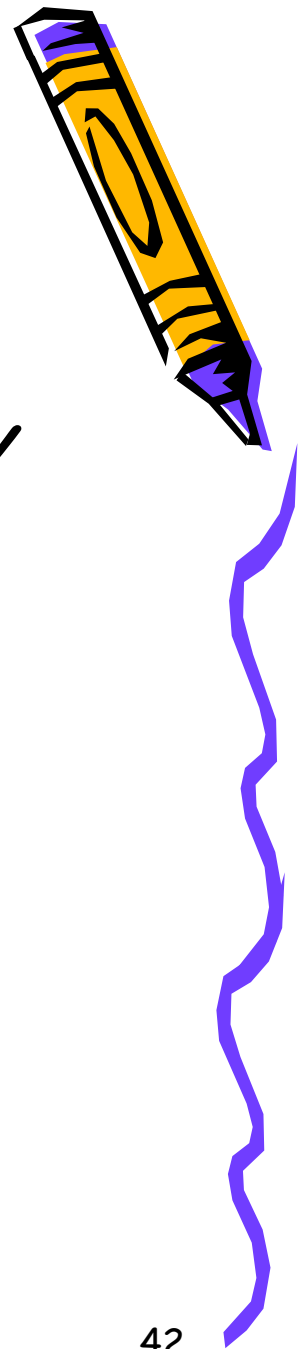
DOPORUČENÍ

Čím víc partnerů v projektu, tím lépe v očích Komise, ale tím náročnější je příprava projektu i jeho koordinace.

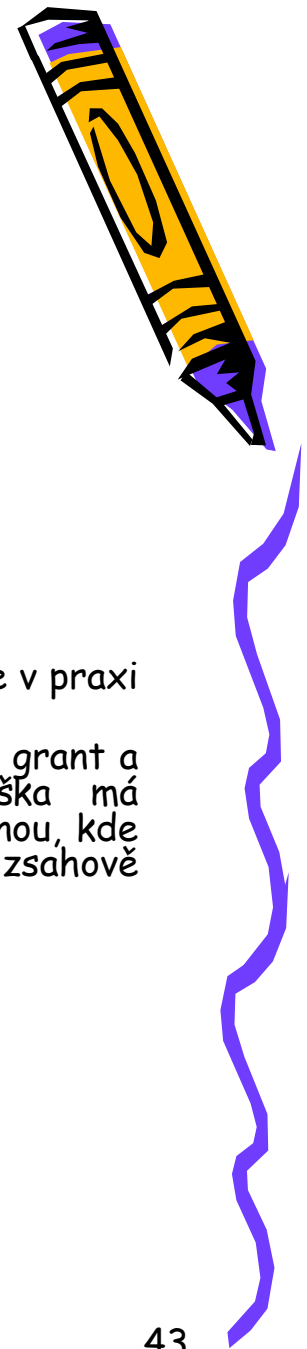
Čím dříve potenciální partnery oslovíme, tím bude komunikace v probíhajícím projektu efektivnější a snadnější.

Škola veřejného zdravotnictví
17.9.2008

3. Příhláška návrhu projektu

Máme

- program
- základní okruh několika spolehlivých partnerů
- aktuálně vyhlášena výzva k podávání projektů
- přihláška : většinou cca 3 měsíce. téměř bez výjimky v elektronické formě

Teoreticky máme právo psát českém jazyce jako jednom z úředních jazyků EU, ale v praxi se **doporučuje angličtina** jako hlavní pracovní jazyk institucí EU.

- **programový balík dokumentů** : pracovní program a pokyny pro žadatele pro grant a seznam a kvalitu požadovaných doplňujících podkladů a dokumentů. Příhláška má většinou 3 části : obecnou s informacemi o žadateli a jeho partnerech, odbornou, kde je detailně popisován návrh projektu a část finanční, která bývá rozsahově nejobsáhlejší a zabere nejvíce času.
- **Navrhovatel projektu musí splňovat kritéria pro účast v programu**

Přihláška

- - Dosažitelnost cílů musí být ověřitelná a cíle samotné **měřitelné kvalitativně a kvantitativně navrženými** indikátory
- - Projekt musí popsat „**Evropskou přidanou hodnotu**“ (European added value) , tj. jaký přínos bude mít projekt pro EU jako celek.
- - Popsat **rizika**, které mohou vzniknout při plnění projektu (např. pokud některý partner nebude schopen dostát svým závazkům) a jak bude těmto rizikům předcházeno nebo jaké bude použito náhradního řešení, pokud k nim dojde.
- - Projekt má být **víceletý** (záleží na zvoleného programu, ale nejčastěji tříletý) a měl by být **multidisciplinární**.
- - Kvalitní management a co nejpřesnější stanovené úlohy jednotlivých partnerů.
- - Projekt by měl mít zajištěno **do určité míry pokračování** (sustainability) , v dalších letech bez finanční podpory EU (např. národní implementace výsledků v jednotlivých členských zemích).
- - Projekt musí mít navržen způsob **hodnocení průběhu a výsledků projektu**, vnitřní a externí.
- - **Velmi přesný časový harmonogram** jednotlivých kroků, cílů a výstupů projektu
- - Odpovídající **rozpočet přiměřený cílům, s ověřitelnými údaji na jejichž základě byl sestaven** a jeho účinnost (cost effectiveness, cost benefit)
- - Návrh **plánu k rozšiřování výsledků projektu a zviditelňování EU** během provádění projektu i po jeho skončení (publikace, webové stránky)
- - Výsledky projektu by měly mít souvislost s **vytvářením politik či strategií** nebo jinak k využití v praxi zemí EU.

DOPORUČENÍ

- *Text v přihláškovém formuláři psát raději jednoduše než příliš "vědecky". Projekty sice "hodnotí odborníci, ale konečné slovo mají úředníci. Lépe je psát text angličtině, pokud je to v možnostech navrhovatele, než nechávat hotový text v češtině překládat jazykovým odborníkům. Není důležitá gramatika, ale srozumitelnost a přehlednost textu.*

Rozpočet

- **Personální náklady** jsou vypočítávány na základě stanoveného maxima: 220 pracovních dní v roce pro každého partnera (instituci). Denní mzda je reálná hrubá mzda zaměstnance včetně odvodů zaměstnavatele a sociálního a zdravotního pojištění. Existují orientační tabulky pro průměrné denní mzdy v členských zemích EU, ale většinou je potřeba tyto mzdy dokládat za konkrétní organizaci a konkrétního pracovníka. Ne vždy jsou tyto dokumenty požadovány jako součást přihlášky, ale je nutné je předložit nejdříve před podpisem smlouvy mezi držitelem a poskytovatelem grantu.
- Personální náklady do výše 20% jsou akceptovány jako část nákladů nositele grantu a jeho partnerů. Jak už bylo několikrát zdůrazněno, evropské granty jsou udělovány na principu spolufinancování navrhovatele projektu, který se většinou podílí ve 40%.

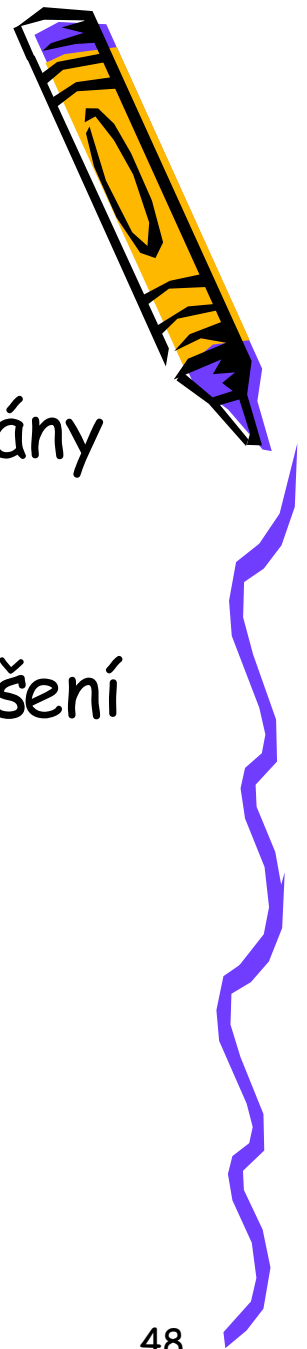
Rozpočet

- S výpočtem cestovních nákladů je postup obdobný a vychází ze skutečných pravidel a limitů v každé účastnické zemi (stravné, kapesné, ubytování apod.) Pokud tato pravidla nejsou k dispozici, použije se tabulka EU, kde jsou stanoveny limity pro různé evropské země. Tyto tabulky jsou součástí pokynů pro vyplňování přihlášky. Vycházejí z předpokladu, že čím chudší země, tím je třeba bydlet v lepším hotelu a jíst v dražších restauracích, jsou tyto limity paradoxně nejvyšší v nových EU zemích (např. 270 euro při cestách do Polska nebo Bulharska a 170 euro do Francie či Německa).

Rozpočet - cestovní náklady

- Cestovní náklady v projektu jsou plánovány na pracovní setkání , konference a semináře.
- co nejkonkrétnější údaje: v průběhu řešení je možné požadovat změny, mezi které může patřit i změna místa konání pracovního jednání, které bude následováno i odpovídající změnou rozpočtu.

Jiné náklady a služby, režie, DPH

- **Materiální náklady** nebo **jiné náklady**: pravidla nejsou příliš odlišná od účetních položek v ČR. Patří sem především kancelářské a laboratorní potřeby.
- **Služby** : např. překlady dokumentů a vydávání publikací. Při výpočtu výše této položky je třeba ověřit u partnerů, zda-li jsou schopni tyto činnosti zajistit sami v rámci organizačního členění svých institucí (mají - ji např. ediční oddělení s tiskárnou nebo oddělení překladatelské). Pokud ano, jsou tyto činnosti plánovány v položce **jiné náklady** nebo **náklady materiální** , pokud je zajišťují nebo budou zajišťovat smluvně, budou v položce služby.
- **Komise požaduje, aby všechny požadované částky ve všech rozpočtových položkách odpovídaly reálným cenám k každé zemi.**
- **Režie** - procento z nákladů : cca 6 -20%
- **Daň z přidané hodnoty** se nezapočítává do uznatelných nákladů, pokud se neprokáže, že ji partneři projektu nemají zpětně hrazenou

DOPORUČENÍ

Vzhledem k nutnosti získávat údaje pro vyplnění rozpočtové části přihlášky od partnerů je vhodné na začátku práce na návrhu projektu zpracovat potřebných podkladů a co nejrychleji požádat o jejich zaslání s vhodným, ale krátkým termínem. Bez podkladů od partnerů nelze sestavit věrohodný rozpočet.

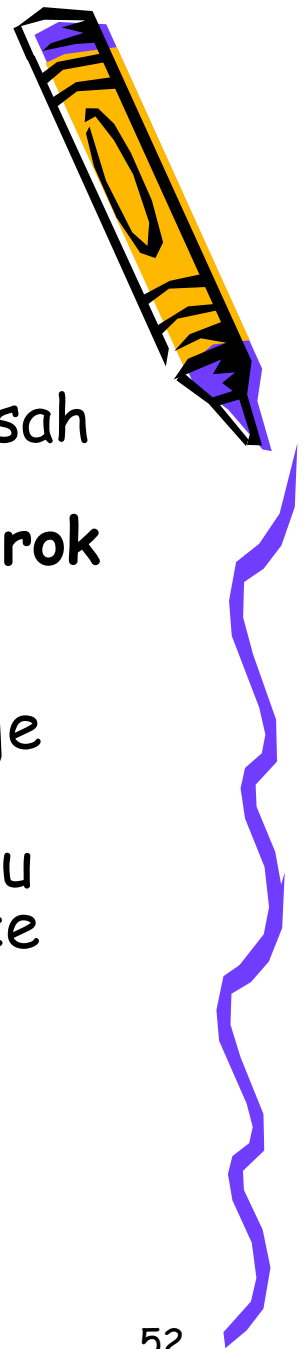
Podpůrné dokumenty

- **Závazek partnerů spolupracovat** - oficiálně vyjádřen. Nejčastěji se volí některá z forem připraveného formuláře, vyjadřující zároveň bezúhonnost partnerských organizací. K nim patří „Declaration of Honour“ (Čestné prohlášení), ale může to být „Letter of Intent“ (Dopis zájmu) nebo jiná forma „písemného“ prohlášení podepsaná statuárním zástupcem partnerské organizace.
- Pro koordinátora je požadován statut organizace, dokument o jejím oficiální zřízení, **výroční zprávy, finanční zprávy včetně výsledků auditu** nebo jiné doklady o tom, že organizace požadující grant má trvalé vyrovnané hospodaření a nehrozí pravděpodobnost bankrotu.

Podpůrné dokumenty

- Množství podpůrných dokumentů a jejich obsah závisí zejména na výši požadovaného grantu. Pokud přesahuje 300 000 EURO za jeden rok na jednoho partnera, požadavek na zprávu finančního auditu nebo na poskytnutí garance banky, u které má organizace zřízena účet, je pravidlem.
- Dalšími nezbytnými dokumenty k přihlášce jsou životopisy hlavním řešitelů nejen z organizace koordinátora projektu, ale i z partnerských institucí.

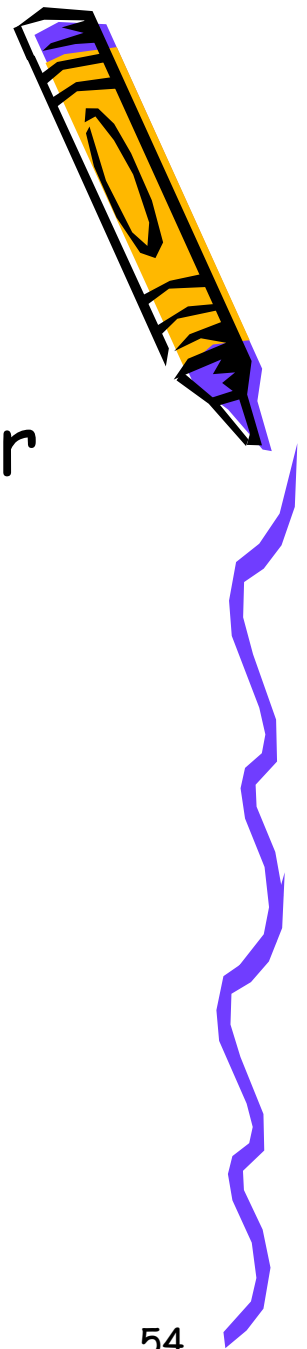

DOPORUČENÍ:

- *Před zahájením prací na přihlášce návrhu projektu je dobré vytvořit pracovní tým alespoň 2 spolupracovníků, z nichž jeden bude mít na starosti komunikaci s partnery a sbírat dokumenty potřebné pro tvorbu rozpočtu a pro přílohu k přihlášce.*

Pro spolupracující partnery

- Declaration of Honour nebo Letter of Intent
- CV
- Údaje o platech a cestovních náhradách

Dohadovací řízení - před podpisem smlouvy

- Zpravidla do 14 dnů po odeslání přihlášky Komisi (odpovídajícími Generálnímu ředitelství, který program vyhlásil) bude tato instituce žadatele informovat **formálním dopisem**, že návrh projektu byl doručen a přijat či nepřijat (z formálních důvodů) pro výběrovou proceduru a hodnocení externími experty.
- **Formální důvody pro nepřijetí** musí být velmi závažné , např. návrh podává organizace, která nemá právo ho podávat, je v bankrotu apod. Naše grantové agentury jsou v tomto mnohem přísnější. Není důvod obávat se, že pokud jsme zapomněli přiložit životopis některého z partnerů nebo nemáme kompletní přílohy, že jsou to důvody pro vyloučení projektu z dalšího hodnocení.
- Pokud Komisi zaujme odborná část projektu, který zapadá mezi stanovené priority, je její snahou odstranit nedostatky, které se mohou objevit v kterékoli části návrhu. Předkladatel je **vyzván k doplnění nebo vysvětlení**, proč se tak stalo.

Před podpisem smlouvy

- Zhruba za 3 měsíce od uzávěrky výzvy pro podávání projektů by navrhovatel projektu měl být informován o dalším stavu projektu. Je - li přijat k financování tak jak byl podán, (A) nebo byl hodnocen jako velmi dobrý projekt a doporučen k přijetí za podmínky sníženého rozpočtu a dalších úprav (B). Další variantou je, že projekt byl doporučen k financování, ale rozpočet Komise (programu) to neumožňuje. Takové projekty se umisťují na čekací listinu (C). V případě, že některý z navrhovatelů od svého projektu ustoupí, nahradí ho projekt z čekací listiny. Poslední skupinou jsou projekty, které hodnotitelé neshledali vhodnými pro financování.(D).

Před podpisem smlouvy

- **Hodnocení** provádí většinou externí hodnotitelé, minimálně 2 (např. PHP) nebo skupina hodnotitelů (6. RP). Pro hodnocení existuje formulář se stanovenými kritérii, podle kterých hodnotitelé přiřazují hodnotu ze stanoveného rozmezí. Součet bodů je kritérium pro rozdělení projektů do výše uvedených skupin. Každý hodnotitel se vyjadřuje též ve volném komentáři. Hodnotící zpráva je zaslána navrhovateli projektu zároveň s rozhodnutím o dalším postupu.
- **Dalších 3 dalších měsících** je vyjednávání před uzavřením smlouvy. Navrhovatel projektu je seznámen s výsledkem hodnocení a s připomínkami hodnotitelů a je požádán o přepracování svého projektu v některé nebo ve všech jeho částech. Většinou je také **požádán o další dokumenty** zpřesňující informace o partnerech. Např. informace o tom zda- li jsou nebo ne plátcí daně z přidané hodnoty, jaký je statut jejich organizace apod.
- Po zpracování upraveného návrhu projektu většinou dojde k osobnímu jednání, ze které vyplynou další požadavky Komise. Pokud dojde k dohodě, v nejkratší době je podepsána **Smlouva o udělení grantu** mezi držitelem grantu a Evropskou komisí.

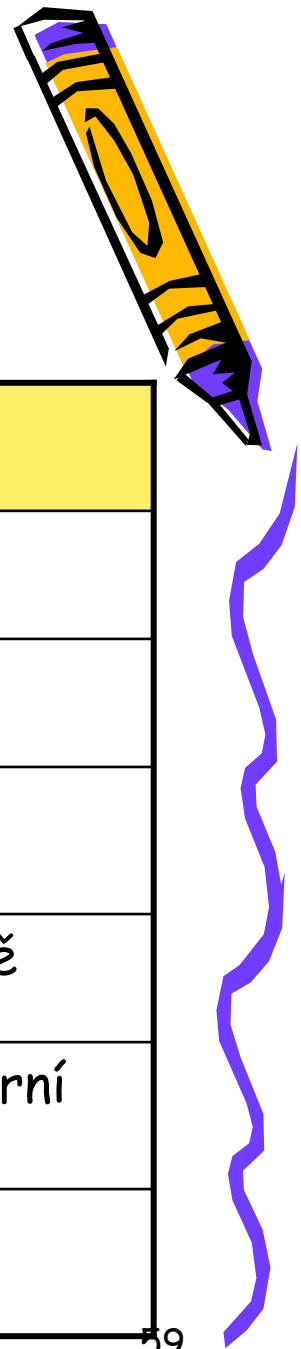

DOPORUČENÍ :

- *V fázi od prvního oznámení o přijetí projektu k podepsání smlouvy (i 6 měsíců !) je třeba obrnit se trpělivostí a nepropadat panice z množství dalších požadavků na doplnění či zpřesnění projektu. Komise musí peníze na projekty přidělit, ale chce, aby byly smysluplně využity (a podle jejich představ).*

EU projekty Pro a Proti

Pozitivní aspekty	Negativní aspekty
Peníze navíc - na práci !	Vlastní finance až 50%
Zviditelňování se v Evropě	Čelit evropské byrokracii
Poznávání nových metod spolupráce	Obtížné a náročné řízení projektu
Cestování po Evropě	Náročnost jednání v cizině
Osobní i profesní růst	Nutnost respektovat kulturní odlišnosti
Pocit hrdosti z překonávání překážek	

Regionální fondy EU

- Evropské finanční prostředky rozdělované v členské zemi dle národních či regionálních potřeb a priorit.
- Nástrojem k snižování rozdílů mezi regiony v EU a jejich následný rozvoj.
- Mezinárodní spolupráce je omezena většinou na sousedící regiony evropských států.
- DG REGIO a národní vlády

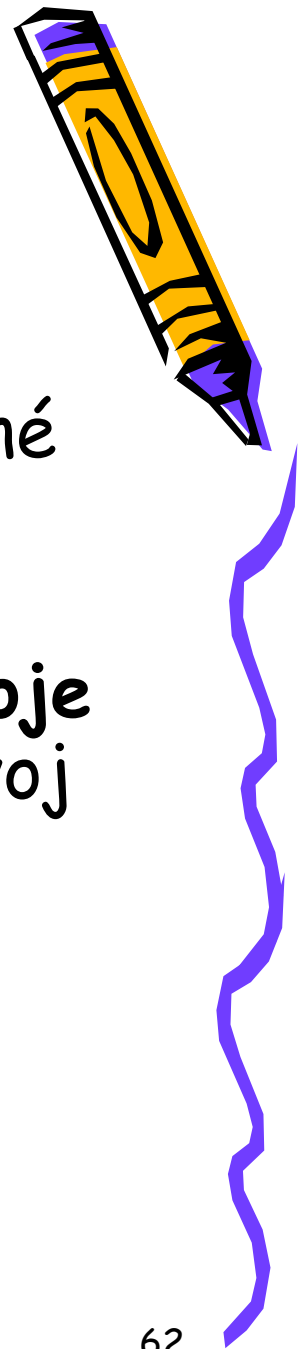
Strukturální fondy

- **Strukturální fondy (SF) a Fond soudržnosti (někdy nazývaný Kohezní fond (KF)).** Členské země zpracují **Národní rozvojové plány**, které jsou posuzovány a schvalovány Evropskou komisí.
- finanční prostředky převedeny na národní úroveň : **operační programy: 24 (23 OP + 1 IOL)**
- Jednotlivé regiony (NUTS 2, 3) podle svých **regionálních operačních programů (ROP)** pak vypisují výběrová řízení pro jednotlivé projekty a řídí celý proces rozdělování i financování.
- EU v tomto případě již pouze **kontroluje účelnost a správnost.**
- Nástroje strukturálních fondů využitelné v ČR jsou : **Evropský fond regionálního rozvoje (anglická zkratka ERDF) a Evropský sociální fond (anglická zkratka ESF)** Částečně využitelný je i Fond soudržnosti.
- **www.strukturalni-fondy.cz**

Fondy a jejich účely v 2007 -2013

- 1. **Fond soudržnosti** : projekty zaměřené na rozvoj dopravy, infrastruktury a ochranu životního prostředí
- 2. **Evropský fond regionálního rozvoje** : projekty jsou zaměřeny na místní rozvoj
- 3. **Evropský sociální fond**: je určen především na podporu vzdělávání a vytváření nových pracovních míst.

Cíl 1 Konvergence

- 82% celkového rozpočtu strukturálních fondů
- nástroje: ERDF a ESF
- regiony s nižším HDP než 75% průměrného HDP v EU
- rozvoj dopravy, infrastruktury, ochrana životního prostředí, ale také na rozvoj lidských zdrojů - jejich vzdělávání, adaptability a lepší uplatnění na trhu práce.
- Cíl je v ČR realizován v 8 operačních programech, které mají různé řídicí orgány. Specifický cíl zdravotnictví není

Cíl 1 Konvergence

- Maximální podíl financování z EU je 75%
- Do toho cíle spadají všechny regiony ČR vyjma Prahy.
- Příklad naplňování cíle ve zdravotnictví : Investice do rozvoje a zlepšení poskytování zdravotní péče: investice do infrastruktury a vybavení zařízení léčebně- preventivní péče.

Cíl 2 Konkurenceschopnost a zaměstnanost

- 16% prostředků z rozpočtu fondů
 - ERDF a ESF
 - je určen pro regiony, které nespádají do cíle „Konvergence“ a pro ty, které již nebudou v průběhu let splňovat jeho podmínku 75% HDP vzhledem k očekávanému rozvoji.
 - k prioritám patří podpora inovací a získávání znalostí, životní prostředí - prevence rizik, dostupnost infrastruktury, podpora podnikatelského prostředí a zaměstnanosti.
 - **Operační programy v ČR jsou dva** : Konkurenceschopnost a Adaptabilita.
 - **Praha je jediným regionem ČR**, který má právo realizovat programy v rámci tohoto cíle.

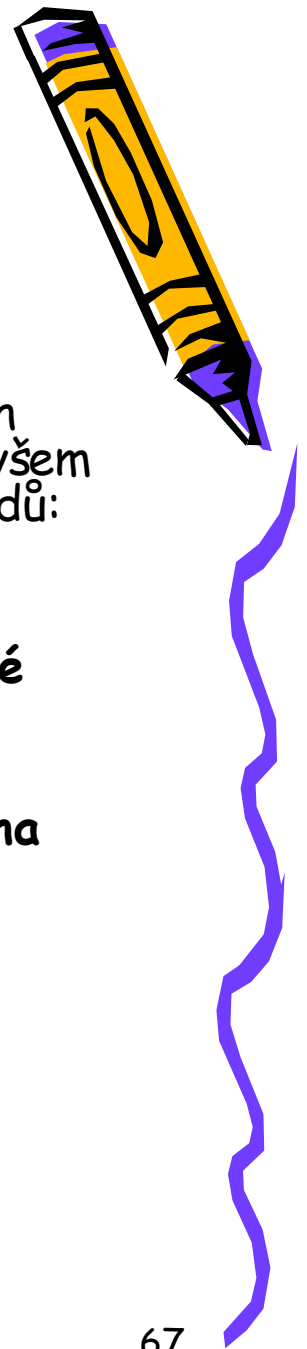
Cíl 3 Evropská teritoriální spolupráce

- 2,4% prostředků regionálních fondů
- ERDF a je určen pro příhraniční regiony a velké transnacionální vzájemně spolupracující regiony - vzdálené maximálně 150 km
- Příhraniční spolupráce v ČR je specifikována v **5 operačních programech** : česko - saský, česko - bavorský, česko - rakouský, česko - slovenský a česko - polský.
- K prioritám patří zejména spolupráce, inovace, oblast prevence rizik životního prostředí, kultura a vzdělávání.
 - **Maximální podíl financování z EU je 75%**. Řídícím orgánem je **Ministerstvo pro místní rozvoj**. (www.mpr.cz)
- **Příklad naplňování cílů ve zdravotnictví**: Spolupráce, vytváření a vzájemné využívání kapacit a infrastruktury ve zdravotnictví.

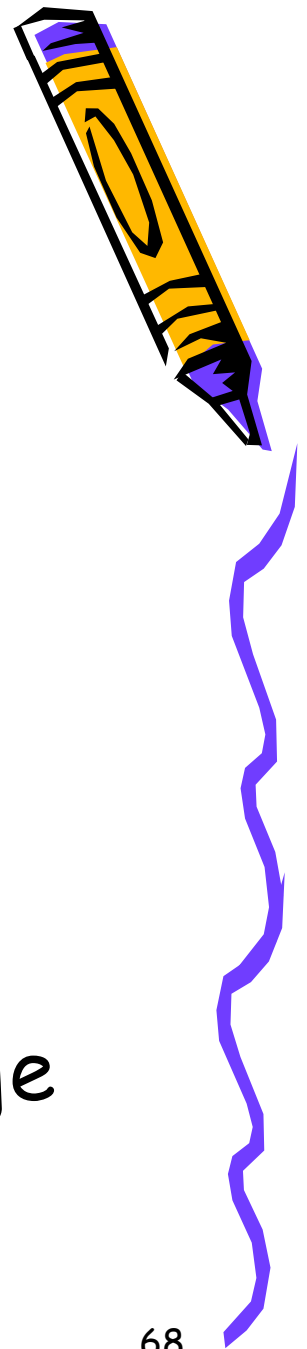
Horizontální priority

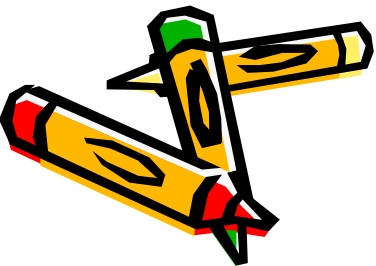
- Kromě těchto cílů rozpracovaných v operačních programech jsou stanovené **horizontální priority**, které jsou společné všem programům a iniciativám financovaným ze strukturálních fondů:
- **udržitelný rozvoj** na základě dodržování ekologických standardů EU
- **rovné příležitosti** pro ženy a muže a pro **skupiny ohrožené sociální vyloučeností**
- **vyvážený rozvoj regionů**
- **podpora a vytváření nových pracovních příležitostí, zejména v odlehlých regionech a pro osoby ohrožené sociální vyloučeností.**
- Zohlednění těchto priorit v návrhu projektu je jedním z hodnotících kritérií při posuzování konkrétních projektů.

Integrovaný operační program

- Rozvoj IT ve veřejné správě
- Služby v oblastech sociální integrace, veřejného zdraví a zaměstnanosti
- Národní podpora cestovního ruchu
- Využití kulturního bohatství
- Národní podpora územního rozvoje

Strukturální fondy ve zdravotnictví

- Strukturální fondy ve zdravotnictví lze využít v těchto oblastech:
 - - **Prevence zdravotních rizik** (intervenční programy, vakcinace)
 - např. vzdělávání a informační kampaně , projekty podpory zdraví, kampaně
 - - **Zlepšení a rozvoj zdravotní infrastruktury**
 - např. technologie pro diagnostiku a léčbu, informační technologie a systémy ve zdravotnictví
 - - **Školení a vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví**
 - - **Specifické horizontální programy:** zdraví a péče o staré lidi a odstranění zdravotních handicapů a nerovností ve zdraví

„Norské fondy“

- Garantem využití fondů je Ministerstvo financí (www.mfcr.cz) ve spolupráci s ministerstvy, v jejichž gesci jsou jednotlivé priority, tedy i s **Ministerstvem zdravotnictví** (www.mzcr.cz). Procedura žádostí o financování je podobná jako u jiných udělovaných grantů: Ministerstvo financí vypíše výzvu, poskytne podklady a návody pro podání návrhů, které se podávají na kontaktní místa dle místa realizace projektu a stanoví uzávěrku. Žádosti se předkládají **v českém jazyce**. V době vyhlášení nové výzvy organizuje pro zájemce využití Norských fondů bezplatné semináře.
- www.mzcr.cz
- www.mfcr.cz

„ Vlámské fondy“

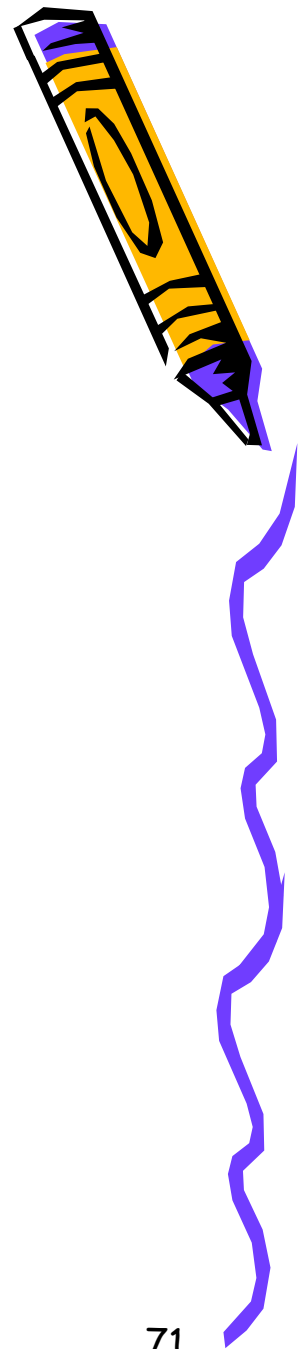
Program vlámské spolupráce se
střední a východní Evropou

770 000 EURO

50% financování

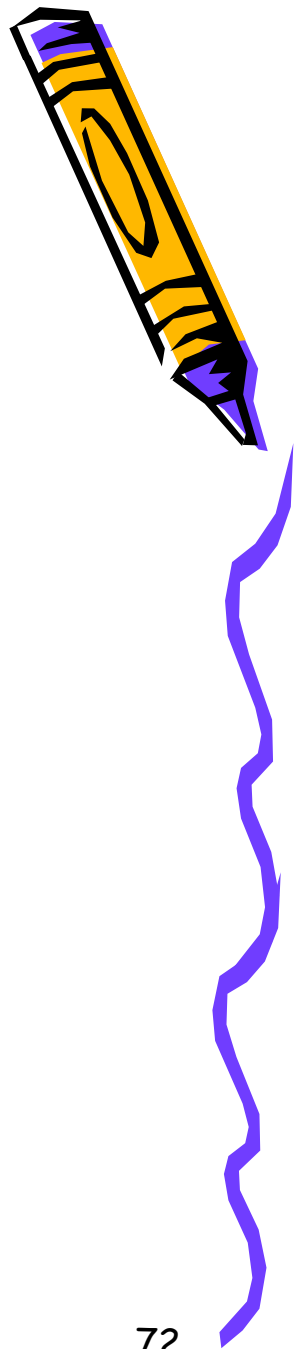
www.mfcr.cz

www.mzcr.cz

„Vlámské fondy“

- Vlámský partner
- Vlámsko+ ČR + další EU stát
- Podpory konferencí
- Profesní spolupráce, sítě
- Projekt podává vlámský partner (50% prostředků), ČR 15 % prostředků

Máme přece Evropě co nabídnout

Překážky pro účast v EU projektech:

- Strach ze spolufinancování
- nechůť potýkat se s novou byrokracií
- komunikace v cizím jazyce
- představa, že se mohou zapojovat jenom celonárodní a velké organizace
- důsledkem **stereotypního myšlení** vzniklého na základě nahodilých negativních nebo nesprávných informací

Per aspera ad astra:

- Na spolufinancování se podílejí všichni partneři a je možné částečně započítat mzdu za na projektu odpracované dny
- Pokud srovnáme postup národních grantových agentur, nejen, že se jejich postupy a byrokracie blíží EU, ale někdy ji i předčí.
- Kromě rodilých mluvčích, většina partnerů komunikuje v cizím jazyce, proto jsou k jazykové úrovni ostatních velmi tolerantní. Problém není jak dobře mluvit, mít co říci. Příprava na jednání by je pravidlem i v projektech vedených v mateřském jazyce.
- V evropských projektech neplatí přímá úměrnost kvality řešitelského týmu a velikosti organizace, ve které pracují. Naopak, v malém týmu se snáze komunikuje, určují kompetence a efektivita práce je ovlivněna tím, že se nikdo za nikoho neschová a dochází méně k informačním šumům při zadávání úkolů.

Závěr

- Na každý projekt ve zdravotnictví lze získat finanční prostředky z EU.

janatova@szu.cz

